

»SLAMNA KAPA S OGLEDALI«.

U selima Andrijevcima, Perkovcima, Čajkovcima i Vrpolju počeli su u posljednje vrijeme opet nositi slamne šešire »s ogledalci«. Već prije rata bio je napušten taj običaj, da seljani sami šešire izrađuju, nego su nosili pustene i slamnate tvorničke šešire. Ali je nastao obrat. Zbog skupoće momci i mladi oženjeni ljudi povratili su se sada na stari običaj izradbe slamnatih šešira. Tehnika je ovakova:

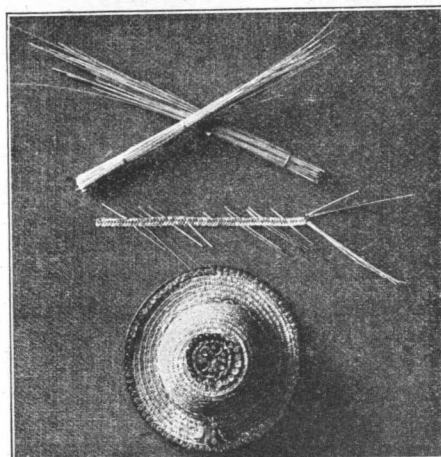
»Pletivo« se plete od ražene slame. Čim raž ocvate već idu čobani u raž i režu od najgornjega koljenca strn, odrežu klas, strn očiste i na travu prostiru, da se orosi, a jutarnje sunce, dok ju suši, time ju i pobijeljuje. Nakon nekoliko dana strn je svijetlo žuta, i sada se plete u sedmero. Nadomitanjem strni na strn od lijeve na desnu stranu produljuje se pletivo, dok sedam puta raširenim rukama zgotovljač ne premjeri duljinu. Jer duljina raširenih ruku naziva se sežanj (sežalj); sedam dakle sežnjeva treba za jednu kapu. Kad je pletivo gotovo, obreže se strn, što strši sa pletiva.

Imade još jedna vrsta pletiva, a to je pletivo na zubre. Od ovakova pletiva nose šešire samo stariji ljudi.

Kad je pletivo obrezano, počima se krpati (šivati) tje me. Šiva se u obliku polukugle, okolo naokolo, i to uvijek domaćim navošenim koncem, jer je taj konac jači i njim se pletivo pod prstima bolje nadađe, kako hoćemo. Gornji okrugli dio, što dolazi na glavu, zove se kâpka, a naokolo je pervajz (obod).

U selima, koje sam gore naveo, nose oko kâpka i okolo pervajza opšiveno crvenom ili zelenom kožom. Koža se izrupiča probojcem i isprovlači kajšćima. Ispod rupica su ogledalca. Rub kože je nazubran zubrastim probojcem.

I u drugim selima Djakovštine i Posavine nose slamnate šešire. Opšivaju ih sa crvenom, zelenom, crnom, a rijede i žutom vrpcom. Ima mjesta gdje slamnate šešire nose i žimi. Vidio sam to u Perkovcima i nekim selima u Dilj Gori.

Slamnati šešir iz Andrijevac: Izradio Pero Degmečić. U križ stavljena je gornja sitna, dolje krupna strn. U sredini je započeto pletivo, a dolje gotov izvezenom kožom opšiveni šešir.

Napokon, i poskočnica o »slamnom šeširu« živi u šokačkom kolu, pak sam neke pribilježio:

— Slamna kapa
I za njome lala,
To je mene
Nakitila svaja!

— Slamna kapo
širokog pervajza,
Diko moja
Rumenih obraza!

— U dike mi
Kapa s ogledali,
Selom ide
Ko spajja mladi!

Marijan Markovac.

KLUKOVO.

Na čitavome području starih hrvatskih plemenskih župa okićke i podgorske (danas od prilike upravni kotari Samobor i Jastrebarsko) od pamtivijeka je veoma popularan t. zv. »klukovski sajam«, koji se je do nedavna održavao svake godine na

prvi ponedjeljak poslije Male Gospe kod crkve sv. Marije pod Okićem, na platou, gdje je već u naše dane nestalo selo Novi Popovdol, a sad se održava na Zdenčini (oba sela su u opć. Kličasela, kotar Jastrebarsko). Samom riječi »Klukovo« označuje